TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2005. gada 21. jūlijā *

Lieta C-231/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* [Lombardijas Reģionālā administratīvā tiesa] (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 14. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 28. maijā, tiesvedībā

***Consorzio Aziende Metano* (*Coname*)**

pret

Comune di Cingia de' Botti,

piedaloties

Padania Acque SpA.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*] (referents), A. Ross [*A. Rosas*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] un E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], tiesneši R. Šintgens [*R. Schintgen*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*], K. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ģenerāladvokāte K. Štiksa-Hakla [*C. Stix-Hackl*],
sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 1. martā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Consorzio Aziende Metano* (*Coname*) vārdā — M. Dzopolato [*M. Zoppolato*], *avvocato*,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Braguļja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. Fjengo [*G. Fiengo*], *avvocato dello Stato*,

— Nīderlandes valdības vārdā — D. J. M. de Hrāfe [*D. J. M. de Grave*], pārstāvis,

— Austrijas valdības vārdā — M. Frūmans [*M. Fruhmann*], pārstāvis,

— Somijas valdības vārdā — A. Himareša-Purokoski [*A. Guimaraes-Purokoski*], pārstāve,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — K. Lūiss [*X. Lewis*], K. Vīdners [*K. Wiedner*] un K. Lodži [*C. Loggi*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 12. aprīlī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz EKL 43., 49. un 81. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar prāvu starp *Consorzio Aziende Metano* (turpmāk tekstā — *Coname*) un *Comune di Cingia de' Botti* [Čindžjas de Boti pašvaldību] par to, ka pēdējā minētā uzticējusi *Padania Acque SpA* (turpmāk tekstā — *Padania*) sniegt ar metāna gāzes piegādes iekārtu pārvaldību, izplatīšanu un uzturēšanu saistītus pakalpojumus.

Atbilstošās tiesību normas

3 Atbilstoši 22. panta 3. punktam 1990. gada 8. jūnija likumā Nr. 142 "Par vietējās pašpārvaldes organizāciju" (*legge n° 142 recante ordinamento delle autonomielocali*) (kārtējais pielikums 1990. gada 12. jūnija *GURI* Nr. 135, turpmāk tekstā — "Likums Nr. 142/1990") ar metāna gāzes piegādes iekārtu pārvaldību, izplatīšanu un uzturēšanu saistītus pakalpojumus pats valsts uzņēmums var sniegt, piešķirot koncesiju trešajām personām, t.i., vēršoties pēc palīdzības pie citiem uzņēmumiem,

vai arī, atbilstoši minētā 22. panta 3. punkta e) apakšpunktam, "galvenokārt ar tādu vietējām pašvaldībām piederošu akciju sabiedrību vai sabiedrību ar ierobežotu atbildību starpniecību, ko ir apstiprinājusi iestāde, kura sniedz publiskos pakalpojumus, vai kas ir apstiprinātas, šai iestādei piedaloties, un ja tas izrādās lietderīgi, ņemot vērā teritorijas raksturu vai lielumu, kurā pakalpojumu sniegšanu nodrošina vairāku valsts vai privātu uzņēmēju dalība".

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

4 *Coname* noslēdza ar *Comune di Cingia de' Botti* līgumu par pakalpojumu sniegšanu saistībā ar metāna gāzes tīkla uzturēšanu, vadību un uzraudzību laika posmā no 1999. gada 1. janvāra līdz 2000. gada 31. decembrim.

5 Ar 1999. gada 30. decembra vēstuli minētā pašvaldība informēja *Coname*, ka ar 1999. gada 21. decembra lēmumu pašvaldības padome ir uzticējusi *Padania* sniegt ar metāna gāzes piegādes iekārtu pārvaldību, izplatīšanu un uzturēšanu saistītus pakalpojumus laika posmā no 2000. gada 1. janvāra līdz 2005. gada 31. decembrim. Pēdējās minētās sabiedrības kapitāla lielākā daļa pieder valstij un tieši Kremonas provincei, kā arī gandrīz visām šīs provinces pašvaldībām. *Comune di Cingiade' Botti* šajā sabiedrībā pieder kapitāldaļa 0,97 % apmērā.

6 Līgums, ar ko ir uzticēts sniegt pakalpojumus, par kuriem ir strīds pamata lietā, ar *Padania* tika noslēgts tieši [t.i., nepublicējot uzaicinājumu uz konkursu] atbilstoši Likuma Nr. 142/1990 22. panta 3. punkta e) apakšpunktam.

7 *Coname*, kas lūdz iesniedzējtiesu atcelt 1999. gada 21. decembra lēmumu, uzsver, ka bija jāpublicē uzaicinājums uz konkursu, lai noslēgtu līgumu par minētā pakalpojuma sniegšanu.

8 Uzskatot, ka tajā izskatāmās prāvas risinājumam ir nepieciešama dažu EK līguma normu interpretācija, *Tribunale amministrativo regionale per laLombardia* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [EKL] 43., 49. un 81. pants, ar ko attiecīgi aizliedz ierobežojumus jebkuras dalībvalsts pilsoņu brīvībai veikt uzņēmējdarbību citā dalībvalstī un dalībvalstu pilsoņu pakalpojumu sniegšanas brīvībai Kopienā, kā arī komercdarbību un sabiedrību darbību, kas var kavēt, ierobežot vai izkropļot konkurenci Eiropas Savienībā, aizliedz līgumus par gāzes piegādes publisko pakalpojumu pārvaldību piešķirt tieši, t.i., nepublicējot uzaicinājumu uz konkursu, sabiedrībai, kurā daļa no pamatkapitāla pieder pašvaldībai, ja šī pamatkapitāla daļa nekādā veidā neļauj tieši kontrolēt pārvaldību, un vai tādējādi ir jāapstiprina, ka tad, ja kapitāldaļa ir 0,97 % — kā tas ir šajā gadījumā —, jautājums nav par "*in house*" pārvaldību?"

Par prejudiciālo jautājumu

9 Pakāroti ir jānorāda, ka pamata prāva — kā tas izriet no iesniedzējtiesas atbildes uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus atbilstoši Tiesas Reglamenta 104. panta 5. punktam —, šķiet, ir saistīta ar pakalpojumiem, ko atzīst par koncesiju, kas

neizriet ne no Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu publisko pakalpojumu līgumu piešķiršanai (OV L 209, 1. lpp.), ne no Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvas 93/38/EEK, ar ko koordinē līgumu piešķiršanas procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē (OV L 199, 84. lpp.), piemērošanas jomas (šajā sakarā skat. 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā C-324/98 *Telaustria* un *Telefonadress*, *Recueil*, I-10745. lpp., 56. punkts, un 2002. gada 30. maija rīkojumu lietā C-358/00 *Buchhändler-Vereinigung*, *Recueil*, I-4685. lpp., 28. punkts).

10 Šis spriedums ir balstīts uz pieņēmumu, ka pamata prāva ir saistīta ar koncesijas piešķiršanu, un šis pieņēmums ir jāpārbauda pašai iesniedzējtiesai.

11 Tā kā tas ir noskaidrots, uzdodot jautājumu, iesniedzējtiesa lūdz sniegt EKL 43., 49. un 81. panta interpretāciju.

Par EKL 81. pantu

12 Jāatgādina, ka EKL 81. pantā, kas atbilstoši tā noteikumiem attiecas uz nolīgumiem "starp uzņēmumiem", principā nav paredzēti koncesijas līgumi, kuri ir noslēgti starp pašvaldību, kas darbojas kā valsts iestāde, un koncesionāru, kurš sniedz publiskos pakalpojumus (šajā sakarā skat. 1988. gada 4. maija spriedumu lietā 30/87 *Bodson*, *Recueil*, 2479. lpp., 18. punkts).

13 Tādējādi, kā pamatoti norāda Somijas valdība un Komisija, minētais noteikums nav piemērojams pamata prāvā, par kuru ir runa lēmumā uzdot prejudiciālu jautājumu.

14 Līdz ar to saistībā ar šo pantu uz jautājumu nav jāatbild.

Par EKL 43. un 49. pantu

15 Uzdodot jautājumu, iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas noskaidrot, vai EKL 43. un 49. pants aizliedz pašvaldībai koncesiju par gāzes piegādes valsts pakalpojumu pārvaldību piešķirt tieši, t.i., nepublicējot uzaicinājumu uz konkursu, sabiedrībai, kurā lielākā kapitāla daļa pieder valstij un kurā šai pašvaldībai pieder kapitāldaļa 0,97% apmērā.

16 Jāatgādina, ka šādas koncesijas piešķiršanu nereglamentē neviena no direktīvām, ar ko Kopienas likumdevējs ir reglamentējis publisko iepirkumu jomu. Tā kā šāds tiesiskais regulējums nepastāv, ar šādu koncesiju piešķiršanu saistīto Kopienu tiesību sekas ir jāaplūko, ņemot vērā primāros tiesību aktus un it īpaši Līgumā paredzētās pamatbrīvības.

17 Šajā sakarā ir jānorāda — tā kā arī uzņēmums, kas atrodas citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā atrodas *Comune di Cingia de' Botti* [t.i., Itālijā], varētu būt ieinteresēts iegūt minēto koncesiju, šīs koncesijas piešķiršana uzņēmumam, kas atrodas Itālijā, nenodrošinot pārskatāmību, ir saistīta ar atšķirīgu attieksmi pret uzņēmumu, kas atrodas citā dalībvalstī (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Telaustria* un *Telefonadress*, 61. punkts).

18 Tā kā nav nodrošināta pārskatāmība, uzņēmumam, kas atrodas citā dalībvalstī, faktiski nav nekādas iespējas izrādīt savu interesi, lai iegūtu minēto koncesiju.

19 Šāda atšķirīga attieksme, kas ir nelabvēlīga galvenokārt visu citu dalībvalstu uzņēmumiem, kuriem netiek dota iespēja izrādīt interesi par koncesijas iegūšanu, ir uzskatāma par netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ [uzņēmuma atrašanās vietas dēļ citā valstī], kas ir aizliegta ar EKL 43. un 49. pantu, ja vien to neattaisno objektīvi iemesli (šajā sakarā skat. 1993. gada 10. marta spriedumu lietā C-111/91 Komisija/Luksemburga, *Recueil*, I-817. lpp., 17. punkts; 1999. gada 8. jūnija spriedumu lietā C-337/97 *Meeusen*, *Recueil*, I-3289. lpp., 27. punkts, un 1999. gada 26. oktobra spriedumu lietā C-294/97 *Eurowings Luftverkehr*, *Recueil*, I-7447. lpp., 33. punkts un minētā judikatūra).

20 Attiecībā uz pamata prāvu no lietas materiāliem neizriet, ka īpašu apstākļu dēļ, piemēram, pavisam nelielu ekonomisku problēmu dēļ, būtu pamats apgalvot, ka uzņēmums, kas atrodas citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā atrodas *Comune diCingia de' Botti* [t.i., Itālijā], nebūtu ieinteresēts iegūt attiecīgo koncesiju un ka ietekme uz attiecīgām pamatbrīvībām tādējādi būtu uzskatāma par pārāk apšaubāmu un pārāk netiešu, lai varētu secināt, ka, iespējams, ir noticis pamatbrīvību pārkāpums (šajā sakarā skat. 1990. gada 7. marta spriedumu lietā C-69/88 *Krantz*, *Recueil*, I-583. lpp., 11. punkts, un 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-44/98 *BASF*, *Recueil*, I-6269. lpp., 16. punkts, kā arī 2002. gada 12. septembra rīkojumu lietā C-431/01 *Mertens*, *Recueil*, I-7073. lpp., 34. punkts).

21 Šajos apstākļos iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai tas, ka *Comune di Cingia de' Botti* koncesiju ir piešķīrusi *Padania*, atbilst prasībām par pārskatāmību, kas, nebūt neuzliekot pienākumu publicēt uzaicinājumu uz konkursu, ļauj uzņēmumam, kas atrodas nevis Itālijas Republikas, bet citas dalībvalsts teritorijā, piekļūt atbilstošai

informācijai par minēto koncesiju, pirms tā tiek piešķirta, lai šis uzņēmums varētu izrādīt savu interesi par šīs koncesijas iegūšanu, ja to vēlētos.

22 Ja tā nav, tad ir jāsecina, ka lieta ir saistīta ar atšķirīgu, minētajam uzņēmumam nelabvēlīgu attieksmi.

23 Jāatgādina — apstāklis, ka *Comune diCingia de' Botti* pieder 0,97 % no *Padania* kapitāla, nav uzskatāms par objektīvu iemeslu, kas varētu attaisnot šādu atšķirīgu attieksmi.

24 Pieņemot, ka pašvaldības vajadzību kontrolēt koncesionāru, kas pārvalda publiskos pakalpojumus, varētu uzskatīt par objektīvu iemeslu, kurš varētu attaisnot iespējamo atšķirīgo attieksmi, ir jānorāda, ka kapitāldaļa 0,97 % apmērā ir tik nenozīmīga, ka neļauj veikt šādu kontroli, kā to atzīst pati iesniedzējtiesa.

25 Tiesas sēdē Itālijas valdība pēc būtības uzsvēra, ka atšķirībā no dažām lielām Itālijas pilsētām lielākajai daļai pašvaldību nav līdzekļu, lai, izmantojot iekšējās struktūrvienības, savā teritorijā varētu sniegt publiskos pakalpojumus, piemēram, gāzes piegādi, un tādējādi tās ir spiestas vērsties pēc palīdzības pie tādām struktūrvienībām kā *Padania*, kuru kapitāldaļas pieder vairākām pašvaldībām.

26 Šajā sakarā ir jāatzīst, ka tādu struktūrvienību kā *Padania* nevajadzētu pielīdzināt struktūrvienībai, ar kuras palīdzību pašvaldība vai pilsēta vietējā līmenī pārvalda publiskos pakalpojumus. Kā izriet no lietas materiāliem, *Padania* ir sabiedrība, kurā vismaz daļa no kapitāla pieder privātajam sektoram, kas tādējādi liedz to uzskatīt par publisko pakalpojumu "vietējās" pārvaldības struktūrvienību attiecībā uz pašvaldībām, kurām pieder tās kapitāldaļas.

27 Tiesai nav zināms neviens cits objektīvs iemesls, kas varētu attaisnot iespējamu atšķirīgu attieksmi.

28 Šajos apstākļos uz uzdoto jautājumu ir jāatbild šādi: tādos apstākļos, kādi pastāv pamata prāvā, EKL 43. un 49. pants aizliedz pašvaldībai ar gāzes piegādes publisko pakalpojumu pārvaldību saistītu koncesiju tieši piešķirt sabiedrībai, kuras kapitāls galvenokārt pieder valstij un kurā minētajai pašvaldībai pieder kapitāldaļa 0,97 % apmērā, ja šī koncesijas piešķiršana neatbilst prasībām par pārskatāmību, kas, nebūt neuzliekot pienākumu publicēt uzaicinājumu uz konkursu, ļauj uzņēmumam, kas atrodas nevis tās dalībvalsts teritorijā, kurā atrodas minētā pašvaldība, bet citas dalībvalsts teritorijā, piekļūt atbilstošai informācijai par minēto koncesiju, pirms tā tiek piešķirta, lai šis uzņēmums varētu izrādīt savu interesi par šīs koncesijas iegūšanu, ja to vēlētos.

Par tiesāšanās izdevumiem

29 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Tādos apstākļos, kādi pastāv pamata prāvā, EKL 43. un 49. pants aizliedz pašvaldībai ar gāzes piegādes publisko pakalpojumu pārvaldību saistītu koncesiju tieši piešķirt sabiedrībai, kuras kapitāls galvenokārt pieder valstij un kurā minētajai pašvaldībai pieder kapitāldaļa 0,97 % apmērā, ja šī koncesijas piešķiršana neatbilst prasībām par pārskatāmību, kas, nebūt neuzliekot pienākumu publicēt uzaicinājumu uz konkursu, ļauj uzņēmumam, kas atrodas nevis tās dalībvalsts teritorijā, kurā atrodas minētā pašvaldība, bet citas dalībvalsts teritorijā, piekļūt atbilstošai informācijai par minēto koncesiju, pirms tā tiek piešķirta, lai šis uzņēmums varētu izrādīt savu interesi par šīs koncesijas iegūšanu, ja to vēlētos.

[Paraksti]